

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Avstria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66596)

deposuit, lætus oblata diuinitus luce disces-
sit. Complures amplo genere, ac dignitate
nobiles ignoti, mendicorumque habitu, ple-
rique nudis pedibus, huc voti soluendi causa
venerunt. Ex hoc numero vnus lautam men-
sam tredecim pauperibus suo sumptu parari,
eisq; stipem liberaliter impertiri iussit. His
rebus adductus Gulielmus Dux Bauariæ cum
nostros inibi egregie laborantes anguste, &
minus commodè habitare cognouisset, coëm-
ptis ædibus, hortisq; vicinis, nouam nobis do-
mum, eamq; per commodam ædificare insti-
tuit. initio Septembris primus lapis à Nuntia
Apostolico in fundamenta iactus, ædificandi
initium fuit; idemq; erit optimi Principis tot
locis de nostro ordine optime meriti non vulga-
re monumentum.

PROVINCIA AVSTRIA.

MABVIT hoc anno Prouincia
Austria socios fermè trecentos
viginti. In Collegio Viennensi
sex & quinquaginta. In Olo-
mucensi vnde quadraginta, vi-
ginti sex in Pragensi, In Gracensi sexaginta. In
Crumlouensi viginti duo, quatuor, & viginti

N in

in Thuiocensi. In Chomotouensi tredecim. In Brunensi Probationis Domo vnus & sexaginta. In Vratislaviensi sede quatuor. totidem in Transilvania. Accesserunt ad Societatem octo, & viginti, discesserunt, e vita omnino quatuor.

Collegium Viennese.

AD quatuor Concionatores, qui festis diebus alius alio loco erudiunt populum, hoc anno Vngarorū rogatu, quintus accessit, qui Vngarico sermone ad eos verba faceret. Nec laborum fructus aut exiguus, aut obscurus fuit. Ad octoginta Catholicam religionem susceperunt. In his nonnulli amplissimo genere nati; Baronesq; tres opibus, & dignitate insignes, quorum familias vniuersas heresis occupatas habebat. reliqui ciues & honesta conditionis homines fuerunt. Vir Senatorij ordinis ex alio oppido cum nostri sacerdotis concioni interfuisset, adeo permotus est, vt summis precibus à concionatore contendere, vt eam sibi concionem scriptam traderet, quam suis ipse ciuibus recitaret; neque enim fieri posse, si illius modi disputationes audisset quin relictis Lutheri commentis, Catholicam fidem sequerentur. tantum ponderis ijs quae audierat, inesse existimabat. Magnus est apud nos confitentium numerus, & frequentia.

ria. Id vel ex eo intelligi licet, quod per fe-
 rias Paschatis quatuor millia trecente con-
 fessiones auditæ sunt. Miserorum etiam ino-
 pia corrogatis pecunijs subleuata. Vincis
 omniopè subuentum est. In quo genere illud
 magnam approbationem habuit, quod concio-
 nator, qui in aula ad Archiduces secunda
 nobilium voluntate dicere consueuerat, idem
 confessiones eorum audiuit, idem damnatos
 ad supplicium deduxit. Nonnullæ item mu-
 lieres à vitæ turpitudine ad honestatem reuoca-
 tæ. Paralytica mulieri, cum nostri suasi-
 certas preces Deo vouisset, valetudo est
 diuinitus restituta, cœlestis vero agni vis tum
 in incēdio restringendo tum in diaboli frau-
 dibus eludendis epuit. Cum quatuor ædes
 Collegio nostro vicinæ conflagrarent, iamque
 afflante vento late differretur incēdium, vt de
 ædibus nostris actum videretur; agnus Dei
 in ignem iniectus est; repente ventus remi-
 sit, & flamma velut freno iniecto, compressa
 constitit. Fœmina cui Dæmon humana spe-
 cie se identidem offerbat, postquam diuinum
 agnum sibi a sacerdote nostro datum gestare
 cepit, omni molestia est liberata. In dissen-
 sionibus quoq; tollendis non inutiliter est ope-
 ra posita. Duo nobilitate, opibus, authori-
 tate principes ciuitatis, capitalibus odijs iam
 diu inter se dissidebant, cum ingenti offensione
 ac periculo ciuium, & scilicet suorum. Hi

per sacerdotem nostrum reconciliati apud nos pariter cœnarunt, magno vtriusque familia, atque vniuersę ciuitatis bono. Grauisima coniugum controuersia quę in diuortium erupturę videbantur, per nostros composita. Scholę nobilitate pariter, ac multitudine vel maxime florent, auditores sunt numero penę mille, qui per ferias corporis Christi non vulgare ingeniorum specimen dederunt. Nam cū solemnī supplicatione omnes Ciuitatis Sodali- tates, cunctaq; nobilitas cum facibus accensis præter nostras ades procederent, faciem tem- pli varijs carminibus atq; emblematis exorna- runt. Qui apparatus omnium penę oculos in se, animosque conuertit. Pietas quoq; disci- pulorum suos processus habet. Id adeo vel hinc apparet, quod septem in Societatem nostram, complures alij in alias religiosorum hominum familias adscripti sunt. Fuerunt etiam qui pro- be Lutheranismi ministrum in Vrbe latitantem eluderent, nam cum vnus eorum simulato mor- bo iaceret, Ad eum Minister ab altero ac- versitus venit mercedem pactus, Lutherano ritu Sacramenta ei impertire parat; vbi por- recto meri poculo ad illa verba ventum est, bibite ex hoc omnes, is qui morbum simulaue- rat, è lecto profiliens exclamat, si bibendum est, agite Sodales pariter bibamus, ita mise- rum illum cum clamoribus, & cachinnis ex- pellunt. Matthias Archidux Austriae cū
ad

ad Regni Vngarici conuentum, cui præfutu-
 rus erat, proficisceretur, Sacerdotem nostrum,
 qui sibi a concionibus erat, secum deduxit, &
 simul in ipso Vngaricorum principum consi-
 lio cum de grauissimis negotijs consultaretur,
 Collegium nostrum verbis amplissimis commē-
 dauit. Ernestus item Archidux in Belgas
 cum Imperio ac potestate iturus ad ædem B.
 Virginis religionē, ac miraculis nobilem rite
 peregrinationem suscepit. Ibi cum sacra my-
 steria percepisset, remotis arbitris coram no-
 stro Sacerdote, qui illi à confessionibus erat
 perpetuum se clientem B. Mariæ deuouit,
 pollicens se quamdiu vita suppeteret, coronā
 solemnibus precationibus decursurum quoti-
 diē. Porro in Belgas proficiscens eundem Sa-
 cerdotem sibi comitem adsciuit. Cum totius
 Austriae sacrorum Antistites Viennæ publico
 rum negotiorum causa conuenissent, à nobis
 frugali sunt conuiuio excepti. In quo maxi-
 mē eis probata est nostrorum modestia, tempe-
 rantia, frugalitas, quam etiam in conuiuio
 commendarunt & grauitas morum singulari
 comitate condita. Multi autem eorum vicif-
 sim, non vulgaribus donis suam in nos bene-
 uolentiam declararunt. Alia præterea dona ad
 templi supellectilem, & ornatum accessere, ca-
 lices argentei duo, & aliquot amicula sacri-
 ficantium sacerdotum. Dux Lituaniæ Cardi-
 nalis Radiuily frater ex peregrinatione, quam

vna cum vxore suscepit, in reditu Viennæ
 accessit. Ibi cum eius coniux in grauem mor-
 bum incidisset, Sacerdotem nostrum voca-
 ri iussit, qui intra quinque dies bis vtriusque
 confessionem excepit, itemque bis sacrosan-
 cto Christi corpore vtrumque pavit. Simul Do-
 norum exemplo permoti affectu idem ipsi quo-
 que deinde fecerunt. Itaque Ducis coniux con-
 ciliato Deo, valetudinem celerius omnium opi-
 nione recuperavit. Ergo Dux beneficij memor
 duodecim egentibus vestimenta præbuit. In-
 de cum valente iam coniuge peregrini habitu,
 vti vengerat ignotus ad nostram ædem adijt, ac
 tertio confessione ablutus sacre mensæ accu-
 buit. ex in vterq; discedens insigne in nostram
 Societatem studium, ac voluntatem præ se tu-
 lit. Porro cum Turcarum Prætor (Sinam
 Bassam vulgo appellabant) compluribus Un-
 garis oppidis potitus bellum circumferret, ac
 Viennæ quod nullum esset præsidium, trepida-
 retur, nostri in tanto Urbis terrore, ac tumultu
 vltima auxilia experiri statuerunt. Itaque
 nouo his locis more quadraginta horarum sup-
 plicationem instituerunt, vt ciues humano
 auxilio destituti diuinam opem implorarent.
 Qua supplicatione indicta, incredibile dictu
 est, quanti ad ædem nostram supplicandi cau-
 sa facti sint vndique concursus, plurimiq; ci-
 ues primarij matronæq; nobilissimæ quater-
 nas quinasue horas continuas supplicarunt.

Hoc nostrum institutum adeo in vulgus probatum est, ut omnes deinceps Urbis eedes sacrae, initio à Cathedrali factò idem factitarint, sed ita, ut vulgo se nostram illam rationem sequi potius, quàm assequi posse faterentur, et operpretiū fuit. Assiduas preces Deus audiuit, ex eo tempore, Christiana copia aliquot secundis praeliis factis, Dei beneficio egregias de superbissimo hoste victorias reportarunt. In hoc Collegio vnus è Nostris desideratus est, qui paucis annis magnos in virtute progressus fecerat. Is ubi desperatam à medicis suam salutē cognouit, tantam animo concepit lætitiā, ut ingentes Deo pro hoc beneficio gratias ageret; Seq; quod ei contigisset, ut in Societate moreretur, beatum prædicaret. Atq; ut latior migraret è vita, hoc quoq; ei Deus indulisit, ut die Sancti Martini sacro (quod ipse quia Martinus vocabatur magnopere expecterat) mortem obiret.

Collegium Pragense:

EVnestus hic annus Pragensi Collegio fuit morte Rectoris, Alexander Voit is fuit, vir ob modestiam ac prudentiam singularem regni proceribus maximè carus, & acceptus. Obijt Chomotouy diutina tabe confectus insigni cum laude patientiæ. De quo mirum quidam Regni præfectus, idemq; Chomotouiensis

Collegij conditor nobis retulit eadem nocte qua ille decessit, per quietem sibi eius specie oblatam, iubentis eum bono animo esse; se quia parem illi gratiam in hac vita referre non potuerit, certè in cælo cumulatissimè relaturum. Conciones ad populum tribus linguis habite Germanica, Boëmica, Italica. Fructus præcipuus extitit ex Germanis. Multi nutantes in fide confirmati. Complures Lutherani, non nulli etiam Hussita ad Catholicam Fidem adducti sunt. Moribundi summa ope adiuti in quo genere quiddam accidit memorabile. Aeger à nostro Sacerdote de confessione admonitus rem in posterum diem distulit. Paucis horis intermissis accurrit ad nos vxor egroti, rogat Sacerdotem illum, vt domum suam accurrat à viro suo intermortuis vocibus sacerdotem flagitari. Properat eò noster, offendit hominem iam agentem animam, & vix mentis, ac sermonis compotem; Itaq; eum de peccatis quoad potuit percontatus absoluit, sacrum viaticum celeriter afferri iubet. Id dum curatur, delirare æger incipit, ac plerique verebantur, ne sacrosancta Eucharestia nequiquam afferretur. Sed vbi illa in conspectu fuit subito æger ad se redijt, cælestiq; viatico magnis cum pietatis indicijs sumpto, discessit à vita. Tum pia mors viri coniugi hæreticæ salutem attulit; paucis interiectis diebus, vltro Catholica facta est; ita quod sexdecim annis

ab ea vir dum viueret numquam impetrare
 potuerat, impetrauit mortuus. Matrona
 Hussitarum errore capta viro Catholico nu-
 pta erat; hæc dum arsenicum domi eius co-
 quitur, veneno afflata in vltimum pericu-
 lum venit. Accersitus ad eam viri iussu Sa-
 cerdos noster, cum omnibus rebus frustra ten-
 tatis, obstinatum animum nunquam expu-
 gnare potuisset; ad extremum discedens velu-
 ti vaticinans dixit; Si Deus illam saluam vel-
 let, fore vt cruciatibus ad cupiditatem salu-
 tis accenderet, ita prorsus euenit. Mulier to-
 ta nocte acerbissimè veneni vi excruciatà, pò-
 stero die sua sponte sacerdotem acciri iubet;
 apud eum expiauit animum tanto doloris sen-
 su, vt omnes qui pridie eius pertinaciam vi-
 derant summopere mirarentur; vt autem
 diuini auxilij beneficium esset illustrius,
 haud ita multo post mortua est. Anus sexa-
 genaria prauis opinionibus imbuta, ad extrè-
 mum errores omnes cum noxis tot annorum
 apud Sacerdotem nostrum deposuit. Vir sum-
 mo loco natus iã septuagenarius, qui ab ineun-
 te etate Hussitarum errores imbiberat, ad
 Catholicam fidem, sacrorumque mysteriorum
 vsum adductus, in quatuor pagis suæ ditio-
 nis se Catholicam Religionem propagatu-
 rum recepit. Alius item Hussita qui
 triginta amplius annos à Catholicorum com-
 munionem abstinuisset, secundum quietem gra-
 uissimi

uissimi viri specie oblata, perfidiae acriter
 est accusatus. Itaque cum animi pendens
 Pragam venisset ad nostros, quorum no-
 men ne fama quidem acceperat, de quibus
 nefando quidem quicquam inaudierat, de-
 ducitur. ab his Mnister quidam Vitember-
 gensis, vltro nos adiit, rogauitq; vt eum pri-
 uatim catholicam religionem doceremus quod
 & alij multi fecerunt; Iudaei quoq; duodecim
 cathechismo à Nostri instituti ad baptismum
 peruenerunt. Infans Iudaeae mulieris cum iam
 iam moriturus videretur, baptismi beneficio
 non animi solum, sed etiam corporis salutem
 est consecutus. Omnino multi multarum secta-
 rum homines quibus haec regia abundat, qua-
 uis genere, gratia, authoritate clari ad Catho-
 licos quotidie redeunt. Quorum multitudo
 hinc conijci potest, quod vnus è Nostri Sacer-
 dotibus hoc anno ad quinq; & quadraginta ho-
 mines Ecclesiae reconciliauit. Archiepisco-
 pus Pragensis bis colligendi sui causa, se ad
 nostrum Collegium recepit. quod idem alij
 principes viri factitarunt, magno vel suo fru-
 ctu, vel suorum bono. Baronibus aliquot per-
 suasum, ne suae ditionis homines sub vtraq;
 specie Christi corpus sumere paterentur. Fuit
 etiam Baro, qui cum sacerdotem nostrum sa-
 cramentorum causa euocasset, ei sacrum fa-
 cienti, ipse, quam diu apud eum fuit, luce pa-
 lam ministraret in templo, omnibus qui aderat
 admi-

admirantibus tantum virum pueri munus obi-
 re, idq; sibi ob studium religionis, gloriosum
 ducere. Catholicus adolescens è nostro gre-
 ge per quadragesimam in officina ferraria
 operam dabat heretico fabro, qui quotidie
 suis carnem aut obsonium carnis iure aspersum
 apponebat; neq; flecti poterat, vt aliud ob-
 sonium daret; Itaq; probus adolescens, & si
 non erat ignarus, quam copiosum ac solidum
 cibum arsilla postularet, tamen totam qua-
 dragesimam solo pane traduxit, nec ullis heri-
 & conseruorum vocibus, aut irrisionibus po-
 tuit à proposito dimoueri, ita Deo fauente ad
 finem vsq; perseuerauit, uiribus quotidiano
 labore non modo non fractis, sed ne debilitatis
 quidem; Aedes erat templo nostro proxima
 S. Eligio Sacra, quam pro Rex Boemia ab Hus-
 sis vindicatam nostris tradiderat. Eam nos de-
 moliti ad nostram accessionem adiunximus.
 Pragensis Ecclesie Præpositus moriens Biblio-
 thecam suam, quæ trecentis taleris estimatur,
 nobis legauit, vt ad cætera eius in nos benefi-
 cia hic quasi cumulus accederet. Canonicus
 qui nobis offensior videbatur, præclarum ca-
 licem, eumque omnibus rebus instructum te-
 stamento reliquit. Alij porro calices, sacræ
 vestes, aliaq; nobis ornamenta ac subsidia ab
 alijs donata, ut huius anni dona summam du-
 millium talerorum excedat. Barones, Abba-
 tes, Archiepiscopus certatim nostram inopiã
 suble.

subleuarunt. Ipseque Cæsar nostris rei familiaris angustijs per certum hominem exploratis, ad dissoluendum æs alienum tria talerorum millia nobis ex arario numerari iussit, suamque in posterum benemerendi voluntatem significavit, Scholas, & frequentia, & nobilitate auditorum auctiores in dies habemus. In studiorum instauracione satis ampla præmia nobilissimi adolescentis sumptu, qui olim nostræ disciplinæ alumnus fuerat, distributa sunt, non sine festivi dialogi apparatu, & Nuntij Apostolici, nobilissimo umque hominum plausu. Adolescentes hoc anno quatuordecim philosophiæ laurea donati, præsentè Archiepiscopo Pragensi, Episcopo Tauriensi, Regni Ungarici Cancellario, qui deinde omnes in hortis nostris magna cum benevolentie significatione coenarunt; Viserunt præterea Collegium Maximilianus Princeps Bauariæ, & Cardinalis Madrutius, qui etiam pecuniæ summa non exigua nos donavit. Sacramentum Sodalitatis Beatæ Mariæ ab ipso Sodalitatis præfecto, qui vnus est ex opulentissimis potentissimisque Regni proceribus, exornatum est, ab eodem argentea Christi Crucifixi effigies curata, taleris circiter ducentis; Contubernium conuictorum lectissimis adolescentibus nobilitatur, in quibus Marchiones aliquot, Comites quatuor, Baronesque complures. Alumnorum pauperum domus hoc anno tri-

ginta

ginta delectis alumnis aucta ad summam centum capitum accedit. Pia ac locuples femina moriens, huius domui bibliothecam non contemnendam, & sexagenorum vectigal talerorum legauit.

Collegium Olomucense.

Olomucij idem ferè qui in reliquis huius prouinciæ Collegijs, et labor, et fructus extitit; Paschalibus ferijs confessiones exceptæ ad quatuor millia trecetas, in his totius vitæ penè quingentæ. Ex varijs hæreticorum sectis ad Catholicam religionem traducti ferme octoginta. complures ad defectionem spectantes ab incepto deterriti; plures nutantes in religione confirmati. Amplius duceti quadraginta ab usurpatione Eucharistiæ sub vtraque specie abducti. Mulieres non pauca à vitæ turpitudine auocatæ. Rei capitalis damnati ad perferendum æquo animo supplicium & ad spem æternæ salutis excitati. Quo ex numero vnus fuit, qui Catholicam religionem à puero repudiatam, magno animo sensu, ac superioris vitæ detestatione complexus est. Nec in carcere modo sed etiam ad patibulum egregia signa dedit pietatis suæ; nam cum se ante Christi crucifixi effigiem proiecißet, succlamare cœpit. Deus ac saluator meus Christus innocens tam multa, tam graua pro me perpessus est, quid me homuncionem fontem pro illo facere oportet? Quidam impotentis animi

vir

vir cum inimici edes, & pradium incendere
 conaretur, nostri oratione commotus conatu
 destitit. Idem cum deinde se ac filium veneno
 tollere cogitaret, ab insania reuocatus. Ex
 nostris scholis quę in dies magis auditorum
 numero augentur, vnus Carthusianorum, plu-
 res varia religiosorum hominum instituta su-
 sceperunt. Reliquorum pietas varijs in cast-
 ribus, ac rebus enituit. Pauperes alumni à
 patrefamilias hospitio recepti, dum ibi diuer-
 santur, nocturna spectra, quibus domestici ter-
 ritari solebant suis precibus expulerunt. So-
 dalitas B. Marie in cælum assumptę floren-
 tissima est. Ipsę Patronę suę sacro die, So-
 dales egregium populo spectaculum prebue-
 runt, Mysticam Iessę arborem duodecim Re-
 gum statuis insignem. Inde triginta Sodales
 publicè in templo Catholicam fidem ritè pro-
 fessi sunt coram Episcopo Olomucensi, qui de-
 inde in sodalium numerum adscribi voluit.
 In solemnī supplicatione Sacrosanctę Eucha-
 ristię eorundem sodalium pietas insignis fuit.
 Quin & Sanctissimum Christi corpus ex om-
 nibus vrbis templis cum accensis facibus dein-
 cept sunt profecuti magna significatione reli-
 gionis. Itemq; valetudinaria interuisentes
 agris plerique eorum diũ noctuq; presto fae-
 re. Idem in scholis vt modestiæ, ita doctrine
 facilè primas tuentur. Instauratio studiorum
 pereleganti dialogo, & premiorum distribu-
 tione

tionem cohoneſtata eſt : cui Episcopus Olomucenſis noſter Mæcenas interfuit, cum Prætoꝛe Moravia, ac Miniſtro Generali Dominicanorum, quos ſpectatoꝛes dato ſpectaculo, conuiuam habuimus. Porro Episcopus cum primos oppidi cuiuſdam ſui ob defectionem carceris ſqualloꝛe domuiſſet, tandem eos ſupplices ad nos reiecit, qui noſtrorum hortatu, ſacramentis rite perceptis placato Deo, Episcopum quoque placarunt. Itaque ad Episcopum reuerſi, cum ſeſe ad pedes eius abieciſſent, paterne ab eo ſunt epulis excepti, ac domum quiſque ſuam dimiſſi. Carthuſianorum Prior vnius Oppidi & quatuor pagorum ſue ditionis patres familias à ſuperſtitione, qua miſeri tenebantur, ad veram religionem noſtrorum opera traduxit; hi omnes à nobis catechiſmo inſtituti, & ſacramentis expiati ad ſuos reuerterunt.

Brunenſis Domus.

MIxta hæc ex Veteranis, ac Tyronibus Domus vtrorumque officia, ac munera præſtitit. Feſtis diebus Sermones habiti ſunt ad Populum lingua Boemica, Germanica, & Italica, haud exiguo fructu. Innumerabiles ad peccatoꝛum confeſſionem adducti. xx Catholicis aggregati; complures in religione Catholica confirmati. prope ducenti ad ſumendam Euchareſtiam ſub vna ſpecie impulſi. Fre-
quens

quens sacramentorum usus aliquando introductus. Mulier quæ iam totum triennium à confessione abstinebat, à B. Maria per quietem admonita est, ut Brunam contenderet, paruit cælesti voci, magnūq; cælestis voluptatis fructum tulit. Altera mulier dubitans, an in Sacrosanctæ Eucharistiæ specie panis, etiam sanguis Christi contineretur, ad cōmunionem sub utraque specie spectabat. Sed cū in quiete sibi visa esset videre hostiam cruore manantem; dubitationem omnem abiicit. Cuius quidam cum ab alio graue rei familiaris ac famæ detrimentum accepisset, ex agritudine animi in diuturnum morbum inciderat; nec vlla ratione adduci poterat, ut iniuriam condonaret. Ad extremum posteaquam à nostro Sacerdote cognouit, nisi ignosceret inimico, se saluum esse non posse, dolorem suum Christo Domino condonauit. Eoq; non contentus protinus inimicum adit, vltroq; ei veniam non petenti dat; memorabili ad posteros lenitatis exēplo. Commentationes nostri B. Patris Ignatii, multis etiam externis, & cœnobitis saluti fuere. coniectura fiat ex vno. Miles cum per eas meditationes Dei voluntatem de suscipiendo vitæ genere exquireret, ad sacrum certe familiæ institutum animum adiecit. Sed postquam dilapsam esse disciplinam animaduertit eorum licentia offensus, simulque nostræ memor discipline, quam curæ apud nos diuersa-

retur,

saretur, obseruarat, mutato consilio se se ad nos transtulit, Societatem summis precibus expetiuit, sed iustis de causis spes illi in posterum facta, res in presentia negata. Iisdem meditationibus Episcopi Vicarius, & præpositus Brunensis exerciti exemplum fecerunt alijs eandem rem experiendi. In his duo nobiles medici fuerunt, & duorum cœnobiorum Præsides satis noti. Hi omnes magno pietatis studio inflammati nouam vitæ rationem instituerunt, atq; illas commentationes summis laudibus extulerunt. Sodalitas B. Mariæ Virginis hoc anno instituta excreuit ad numerum ducentorum, Sodalesq; omnes dignitate, opibus, nobilitate, probitate delecti. Quo in numero sunt Olomucensis Episcopus idem, ac Princeps, Proceres, Barones complures, Præpositus Brunensis, aliq; nobiles viri, qui quanto superiores dignitate sunt cæteris, tanto se submissius gerunt, & maximi beneficii loco numerant, quod sunt in Sodalitatem adscripti. Ipso B. Mariæ Virgini sacro die Olomucensis Episcopus, re diuina non sine egregio symphonicorum cœcentu facta, Sodalibus Sacrosanctum Christi corpus impertijt. Eius rei fama amplius triginta viros paucis diebus ad Sodalitatem allexit, sodales autem ita se pie sanctæq; vitæ tradiderunt, ut multum cure atq; industriæ ad aliorum vtilitatem salutemq; deriuarent. Certatim enim in vrbe maxi

ma ex parte corrupta, & corruptrice iuuentutis elaborarunt, vt quamplurimos tum ad Orthodoxam religionem, tum vero ad sodalitatē pellicerent. Nec defuerunt qui hereticos improbitate ac nequitia insignes sibi ad victoriam deposcerent, eosque magnis contumelijs, molestijsque deuoratis, denique patientia, & comitate deuinctos ad religionis salutis que portum adducerent. Sodalis quidam à Barone heretico domino suo iussus sacram ædem demoliri, nec promissis, nec minis percelli vnquam potuit, ut faceret, quod iuberetur, cum diceret se Catholicum esse, atque ob eam causam catholicorū tēpla extruere velle, non destruere, & libera sodalis vox illum ab ædis demoliendæ consilio deduxit. Nec officijs solum sed etiā exemplis multos ad vitam honeste agendam permouerunt. Constat permultos illorum exemplo, carne ex præscripto Ecclesie temperasse, & sub vna tantum specie Eucharæstie comunione adamasse. Per tumultum uero Turcici belli sodalium, & pietas, & virtus uel maxime enituit. Nam auctis priuatis precibus publicam quadraginta horarum supplicationem adiecerunt, eamque tanto studio peregerunt, vt complures eorum assignatis horis, non contenti ternas, quaternasue horas supplicarent. supplicationis exitus fuit tergorum diuerberatid, que tenuit quoad psalmus *Miserere mei Deus* caneretur.

tur.

sur. Tota res ita ciuitati placuit, vt eam de-
 indè iterari oportuerit. Inde cum ad bellum
 Turcicum delectus haberetur, septuaginta so-
 dales nomina dederunt. Qui Duci Catholico
 magnopere commendati, & sodalium precibus
 adiuti ad bellum ita profecti sunt, vt militia
 non secus ac domi, sacris mysterijs vterentur,
 vt mirandum non sit tales milites Deo bene iu-
 uante, tam nobiles victorias de victricibus
 Barbarorum copijs reportasse. Duo è sodali-
 um numero diem obiere, qui vt sodalitati ad-
 scriberentur, ab Hæreticis ad Catholicos tran-
 sierant. Ad honestandam sodalium sepultra-
 ram, sericum pheretri stragulum non paruum
 pretij, & quatuordecim togæ funebres, qui-
 bus induti sodales feretrum deferant, compa-
 rata. Itemque vmbella quadrata ex veste Da-
 mascena purpurea, aureis filis intexta, ad co-
 honestandum Sanctissimum Christi corpus, cui
 deferatur ad sodales ægros. quamquam sodali-
 tas hoc suscepit, vt eodem honore etiam ad
 alios deferatur, modo ex Catholicorum instituo-
 to, vna fuerint specie contenti, quæ res multos
 perpulit ut sacra mysteria Catholico ritu su-
 merent. Nec germanis solum sodalium pietas
 sed etiã compluribus Italis salutem attulit. Sita
 est Bruna in media Morouia, ut eius vmbilicus
 dici possit, circum eam in finitimis pagis, atq;
 oppidis Itali plurimi negotiantur. Ad hos igitur
 suorum item negotiorum causa multum

commeant Sodales, sed in medijs negotijs haud
 quamquam pietatis obliti Italos negotiato-
 res, mercatoresq; Brunam ad animos rite pro-
 curandos inuitant, ita maxima eorum pars
 certis temporibus sacramentorum causa ad
 nos ventitant. Haud maior in veteranorum
 mentibus excitandis, quam in Tyronibus ad
 societatem deligendis exercendisq; Dei beni-
 gnitas ac prouidentia extitit. Adolescentulus
 vnicus senis Patris Filius societatem nostram
 cupidissime appetierat: Huic ita à Præposito
 Prouinciali facta spes est societatis, si id ipse
 à Patre prius impetrasset. Perdifficile vi-
 debatur omnino, parenti iam grandi natu, &
 vxore, ac cæteris filijs orbato id suadere posse,
 ne dum persuadere; attamen ille nostri insti-
 tuti cupiditate adductus, Deo duce parentem
 adortus, haud agrè eius animum expugnauit
 ab eo comendatitias litteras ad Prouincialem
 abstulit ingenti cum admiratione omniũ, qui-
 bus parentis eius indulgẽtia in liberos, et alie-
 natio à Societate erat ante perspecta. Alius
 natione Polonus de suscipiendo sacrae vitæ in-
 stituto (vna excepta societate à qua mirum in
 modum abhorrebat) dum secum deliberat, in
 grauem mærorem incidit, qui illi causa ada-
 manda societatis fuit. Nam cum angore ani-
 mi vrgeretur, visus est sibi per quietem à B.
 Virgine admoneri, ut si mærore illo liberari
 vellet, ad Christum (qui oppressus ærumnis
 adesse

àdesse videbatur, confugeret; hunc igitur cū
 afflictum, ac iacentem adolescens subleuare
 conaretur, eius vocem sibi audire visus, con-
 fide fili. quoniam me subleuasti, ipse vicissim
 à me subleuaberis. Qua ille voce permotus
 incredibili cupiditate Societatis exarsit. Itaq;
 contemptis pollicitationibus, ac minis po-
 tentissimi viri in cuius fide ac tutela erat, ex
 Polonia Brunam ad nos profugit. Porro
 alius cum diuinis mysterijs perceptis, Deum
 obsecraret, vt sibi aliquo indicio declararet,
 quid à se fieri vellet, visus est sibi hominem è
 societate videre, & simul hanc audire missam
 è caelo vocem, hunc sequere. Ergo ingenti per-
 fusus animi gaudio diuinam voluntatem exe-
 qui statuit. E vestigio canonicatum satis opu-
 lentum, quo fruebatur, Episcopo reddit hone-
 stissimam nuptiarum conditionem vltro dela-
 tam repudiat, ad Societatem nostram aduolat,
 paupertatem diuitijs, castitatem connubio præ-
 ferens. Ex eodem numero alius fuit, qui cum
 Socium se nobis adiungere decreuisset, ab im-
 puris mulieribus ad flagitium inuitatus, bis
 vetus Patriarchæ illius Iosephi renouauit exē-
 plum, hoc felice exitu quod victor se in ca-
 stra cælestis Ducis recepit. Fuit etiam qui à
 puero inter hereticos educatus, admirabili pla-
 ne ratione nostris accederet; Is à nefarijs il-
 lis concionatoribus sæpenumero acceperat, le-
 suitas diabolos esse humano corpore indutos,

portentosa specie, cornutos, et terribiles quosdam hypocentaurus. Itaque cupiditate visendi talia monstra inductus adolescens ab extrema Saxonia Comotouium contendit. Ibi conspectis nostris, animaduertit fraudem ac monstruosa mendacia hæreticorum. Inde hæresim dedoctus, & pia nostrorum comitate captus Deo se, societatiq; deuouit. Nec defuere, qui à Deo vocati dum procrastinarent, periculum esse sentirent in mora. Quidam insalutatis parentibus tantam rem exsequi nefas ratus, contemptis bene suadentium vocibus, in patriam redire contendit. Postridie eius diei, vnà cum comitibus à predonum manu circumuenitur, socijsq; interfectis, ipse vulneratus vix euasit. Regressus igitur, omisso patriæ adeunde consilio, ad nos confestim se contulit, sapiens suo periculo factus ipse, & sapientes alios factururus. Par alterius, in pari causa periculum, atq; exitus fuit. Is patriam, & amicos reuifere priusquam societatis Tyrocinium institueret, concupierat; id cum multis precibus à Preposito Prouinciali extorsisset, domum proficiscitur. Ibi ex altercatione tatum inter illum, & amicos illos, quos reuiferau, certamen exortum est, ut egrè ex eorum manibus viuis aufereret, ob eam rem Deo se dicare maturauit, ac malo doctus dictitare consuevit, nemini vquam se authorem futurum subeundi periculi quod ipse imprudens subiisset. Alius qui se
 socie.

societati deuouerat, equalium consuetudine deuinctus conceptum animo votum differens, pene discusserat. Verum cum ex eius equalibus duos morbus, tertium vis & gladius abstulisset, periculi, votiq; admonitus ad nos accurrit. Fuit item alius, quem simul ac deserta societate, paternam domum attigit, grauis morbus corripuit, & quasi dissuasor consilij ad nos retraxit, Is quippe ut primum resipuit, valetudinem recuperauit, contra alius ad conficta à matre negotia expedienda domum profectus se ipse impediuit. Nam voluptatum illecebris irretitus totum se ludo ac nequitie dedit, vt mater domesticis damnis, probrisque commota suam demerentiam palam incusare non desinat. Huius exemplo alia mulier ex eadem ciuitate docta, quæ filium nobis aggregatum ægerrime ferebat, nunc nihil magis, quam eius in suscepto instituto constantiam exoptat. Porro Tyriones peregrinationibus de more exerciti, vt piorum beneuolentiam, ita impiorum odia sunt experti. Nam complures piij honestiq; viri, maxime vero Olomucensis Episcopus eos hospitio inuitatos, rectis cupidissime receperunt, & lautè habitos pecunia, at tibiarijs inuenerunt. At heretici eosdem cuiusq; generis maledictis, contumelijsq; certatim exagitarunt. Reperti sunt etiam complures, qui globis eos appetere, itemque, qui gladios, tela, secures eis intentarent. Quæ omnia no-

stri modestia, constantiaque superarunt. Vnus omnino hæreticus, illos benigne accepit, qui olim à societate deinde etiam à Christiana religione defecerat, qui cum nostros ad hospitium inuitasset, animi sui sensa nostris enunciare cepit, olim se fuisse è societate. Sed animi leuitate, atque incōstantia tanto bono excidisse, inde in hæresim præcipitasse, & per decennium quam plurimos potuisset, Deo subtractos, in exitum pertraxisse. Intelligere se Deo immortali, atque hominibus inuisum esse; neque iam vllam sibi spem salutis ostendi, nisi forte illum Deus pro sua singulari clementia respiceret; se quidem eo iam redactum, vt in beneficij loco numeraturus esset, si quis ei vitam inuisam ferro, aut alia ratione per vim eriperet si quidem prospiceret animo, sibi exitialem aliquem exitum impendere. Hac flens cum dixisset, hortari eos cœpit, vt suo periculo docti diuinum beneficium, quo fruerebantur, agnoscerent, & perditum hominis, olim ipsorum socij salutem deprecarentur a Deo. Hac oratione habita, eos dimisit, è deserto præco societatis. Porrò Tyrones in obuijs pagis catechismum tradiderunt, & publicis, priuatisq; sermonibus ad confessionis, et Eucharectiæ sacramenta plurimos adduxerunt.

AVSTRIA 217
Collegium Græcense.

Scholarum fructum satis ostenderunt vnus & viginti adoloscens primæ philosophiæ laurea donati, præsentè Regis Catholici legato, multisque principibus Ciuitatis. Discipulorum alacritatem appositis Dialogis excitauimus, quos Dialogos Ciues magna frequentia plausuq; celebrarunt. Viginti numero adoloscensuli Hæretici magistris subducti, nullis pollicitationibus, aut terroribus suorum adduci potuerunt, vt deserta nostra disciplina ad priorem redirent. In his puer fuit circiter decem annos natus, qui stipem ostiatim emendicare, quàm sub Hæretico magistro lautè viuere maluit. Reperti sunt etiam qui idoneis argumentis probè instructi Lutheranos ministros adorirentur, hisq; coargutis, atque conuictis, magnum ad nos egregiorum discipulorum numerum adducerent. Pietas quoq; & religio augefcit in dies. Hoc anno circiter ferias Paschatis sacramenta amplius duo millia hominum obierunt. Quinquaginta numero ad Catholicam fidem reuerterunt. In his multi fuere, quibus id diuinitus contigisse facile apparebat. Vnus sacerdotis nostri alloquendi percupidus, quoties id conabatur, toties à diabolo terroribus obiectis à conatu deterrebat. Tandem à viro bono ad sacerdotem perductus subito horrere, sudare, pallere, toto corpore

ac mente contremiscere. Causam tum subiti
pauoris roganti respondet, sese teterrimorum
monstrorum manu circumueniri, ac metu
perterritū non posse amplius ibi consistere. Hęc
elocutus subito proripuit sese ac perfugit. Ex
fuga retractum sacerdos blandē appellat, &
cruce super eius frontem ducta, hominem mo-
net, vt supplex opem à Deo aduersus Demo-
nem imploret. paruit ille salutari consilio sa-
cerdotis. Nec dubium Dei auxilium fuit. re-
pente ille spectris illis, ac terroribus libera-
tus ex pauore animum recipit, nec multo post
repudiatis erroribus, catholicis sese adiungit.
Alter morbo affectus longo itinere ad nos cū
venisset, deposito mentis errore, adeptus est
corporis sanitatem. Alius grauibus conscien-
tię stimulis agitatus cum à Diabolo ad laque-
um impelleretur, accito nostro sacerdote,
posteaquam animum hæresi, & peccatis leua-
uit, etiam angorem penitus depulit. Iis qui
morte scelerum pœnas luebant, à deo perse-
ueranter opera à nostris nauata est, ut planē
eorum nemo cum hæresi, aut sine sacramentis
obierit. In his vnus fuit ab ineunte ætate he-
reticus, qui cum ad sanitatem mentis reuertis-
set, omnibus miraculo fuit. Nam prægau-
dio effuse lacrymans, nullū finem faciebat gra-
tias agendi Deo, qui sibi homini scelerato ac
plane perdito per viros à deo doctos ac pios
viā salutis, sempiternæq; beatitudinis osten-
disset,

disset. Inde cum duceretur ad supplicium, extra pomerium B. Marię imaginem conspicatus magna voce, vt ab omnibus exaudiretur exclamauit. ò Dei atque hominum parens MARIA, tibi tuoq; filio meam salutem cōmitto; Ea vox vt circumfusam hæreticorum multitudinem perculit, ita Catholicos vehementer erexit. Mulier pro suis sceleribus capite damnata Orthodoxam auide arripuit fidem, quòd diceret sibi secundum quietem eximia specie virum oblatum, qui suaderet ut Catholicam fidem sequeretur. Cætera etiam officia Græcenses socij, & Societati, & Ciuitati præstiterunt. Dissidentes coniuges complures conciliarunt. Multos à consilio cedis deterruerunt; quadraginta horarum supplicationem, rem in hac Vrbe nunquam antea visam, ad auertendum Turcici belli periculum, magna priorum approbatione, ac frequentia peregerunt. Reperti sunt qui quaternas horas continenter supplicarent. Sed inter omnes Maria Principis pietas enituit, quæ cum liberis supplicationem obiit accuratissime. Simul nostri cum intempesta nocte flagellis in sua terga seuisent, magnam ijs, qui aderant admirationem attulerunt. Austrię vero Marthio in Turcas ducens Sacerdotem nostrum sibi comitem adsciuit, qui suam asseclarumque confessiones identidem audiret. Is non modo valens omnia ei societatis officia præstitit, sed
etiam

etiam

etiam eger confitentibus operam dedit. Idem deinde Ernestum Archiducem ipsius rogatu, ad provincialem conventum secutus, sacris cōcionibus, complures ad Catholicam Fidem tra-duxit: castrum non ignobile, libris hereticis, quorum magnus erat numerus, perpurgavit. Alium sacerdotem à confessionibus Maria Princeps in Bauariam proficiscens, & va-rias perigrinationes pietatis studio suscipiens secum duxit. Eadem quoties pauperibus epu-lum præbet (præbet autem sæpissime) unum è nostris verba ad eos facere iubet, ut etiam mentes eorum salutaribus inouitis pascat. Er-nestus Archidux proficiscens in Belgium ma-gnas significationes dedit suæ egregiæ erga nos voluntatis, pollicens se vbitunque terra-rum foret, nostri ordinis fautorem, ac patro-num futurum. Idem quia cœnobîa societati attributa Carthusianis reddi oportuit, pro his bina nobis florenorum millia in annos sin-gulos assignavit. Hæreticorum buccinatores sæpe cum nostris congressi planèq; deuicti, ma-gna cum iactura existimationis se ab argumen-tis ad maledicta verterunt.

Collegium Crumlouienſe.

COnfitentium apud nos numerus longe ma-ior quam superioribus annis. Et expia-tio totius ante actæ vitæ multis magno vsui
non-

nonnullis etiam salutifuit. In his duæ fœmina hac maximè ratione depulsis spectris quibus exagitabantur quietem mentis inuenerunt. Septem qui morte mulctandi erant, sacramentis rite obitis, facile adducti sunt, vt æquo animo debitam suis sceleribus pœnam sustinerent. Alius capitis damnatus cum facultas adimeretur, sibi mortis consciscendæ, Diabolum inuocauit, qui cum præsto ei fuisset, horrendaque specie, & ipsum qui implorat, & cæteros qui aderant, terrore compleisset; prope mittitur qui sacerdotem nostrum accersat. Is vbi venit, illum amentia, reliquos metu liberauit. Meretrices ex flagitiorum cœno extractæ decem. Sacerdos vnus à pellice, ex qua multos susceperat liberos, auulsus. Ad auitam religionem reuocati duodecim. Ad diuinorum mysteriorum comunem sub panis dumtaxat specie adducti xx. Pugnantibus hæreticis, ut suarum partium magistrum in Ciuitatem inducerent, perfectum est à nostris ut Catholici contra tenderent, & piũ magistrum in vrbe constituerent magno ciuitatis bono. Gulielmus Rosensis prorex Boëmiæ huius Collegij conditor hoc anno cum obisset, ei quam maximo potuimus honore parentauimus. Auxit dolorem quem ex optimi Principis iactura ceperamus, dissipatus à maleuolis rumor eius fratrem ditionis successorem nobis infensum esse. Itaq; plerique nobiles

biles

biles è nostris scholis suos liberos euocare cogitabant. Sed dies docuit nouum Principem non modò fraternæ ditionis esse sed etiam beneuolentiæ erga nos hæredem. Nam multis Dynastis præsentibus confirmauit, se quæcunq; frater nobis donasset, assignassetq; rata habiturum, et facta dictis benigniora fecerunt. Vectigal enim nobis maturæ pensitandum curauit, & Collegium non semel donauit muneribus, & nostros proficiscentes ad alios Regni proceres amplissimis verbis commendauit. Auxit etiam facultates, ac numerum Alumnorum, tum nobilium, tum plebeiorum. Ac præter Bœmos fruuntur eius beneficio Silesij, Poloni, Bauari, Carinthy, Marchiaci, Pomerani, Galli, Italiq;. Demortui Principis vxor scæmina lectissima Pragæ Crumlovia demigrans, sex sacros Sacerdotis ornatus, non parui pretij, tabulasq; egregiè pictas, auroq; ornatas Collegio dono dedit. Nouus Boëmiæ Prorex nobis mirificè studet, id verò in Collegij nostri negotio magni momenti satis ostendit. Ad Scholas maximo hoc anno facta est discipulorum accessio. Accessionis causa fuit quod Passauium Germaniæ Ciuitas haud ignobilis primorum Ciuium liberos, quos antea partim Ratisponæ, partim Ingolsladij, partim domi bonis litteris instituendos curabant, hoc anno in nostram disciplinam tradidere; Eius autem rei author Episcopus extitit, qui cum
 fra.

fratris filios optima indolis pueros nobis commisisset, suo exemplo, & autoritate reliquos ad idem faciendum incitavit. Nec ex finitimis solum, sed etiam ex longinquis populis Gymnasij nostri fama complures auditores exciuit. Pleriq; Sacrorum Antistites superioris Austriæ, Boëmiæq; proceres etiam heretici suos ad nos liberos mittunt, idque eo libentius, quod parentalibus demortui Principis adoloscētulum nobilem ex nostro ludo summa venustate de eius laudibus dicentem audierant. Nostri quoque Collegij sumptibus quatuor & viginti auditores pauperes sustentantur. Sodalitas B. Mariæ Virginis virtutibus & christianæ pietatis officijs floret, ut cum maxime. Eius primus præfectus in Societatem adscriptus est, quem secundus item, ac tertius propediem sequentur. Duo item ex nostris Discipulis se ad Cisterciensem familiam contulerunt.

Collegium Thurociense, & Chomotouienne.

Thurocienses Socij & si vndique ab hereticis cincti oppressiq; tamen & domi & foris suam Deo, atque hominibus fidem atq; operam præstiterunt. Per ferias Paschatis ad mille hominum apud nos sacramenta ritè sum-

sum-

sumpserunt. Complures ad auitam religionem reuerterunt. Quo in numero vnus fuit, qui diuturno molestoque implicitus morbo, cum nulla spes esset fore aliquando leuius, impia in Deum verba iactabat. Huius vt animi morbo mederetur Sacerdos noster, corporis morbum curare statuit. Itaq; illi ad spem salutis erecto cretam sigillatam ex iure sorbendam dedit ita; ille exudato morbo, haud egre adductus est vt haeresi deposita, sacramentorum beneficio rediret in gratiam cum Deo. Adolescens nobili loco natus, cum ab haereticis desciuisset, catholicoque ritu animum expiasset, parentem iam grandem natu, qui quinquagesimum annum a catholicis rebus abstinerebat, ad idem faciendum adduxit, scholas minus frequentes habemus, propter improbitatem haereticorū, qui omni ope atque opera teneram aetatem nostro congressu prohibere conātur. Nam & illorum concionatores vulgo pro suggestu in nostrorum nomen inuehuntur, & multi viri nobiles, atque opulenti, qui authoritate, & potentia inter suos plurimum possunt, id agunt, ac pugnant ne quis eorum, qui nostram aedem adeat, in numero ciuium habeatur, nēue eis sui iuris obtinendi facultas detur. Patres familias quoque seuerē cauent, ne eorum liberi omnino ad nostros accedant. Tamen his omnibus rebus efficere non possunt quin multi ex ipsis ad nostrum Gymnasium vētrent,

itent, & per eam occasionem ad Catholicam
fidem traducantur. Iamque hoc profecimus,
vt ipsi hæretici suspiciant nostram in docen-
dis pueris sedulitatem. Sed ita disciplinam
probant, vt horreant religionem; quam ni-
hilo serius eorum liberi à nobis haustam reti-
nent, & impiam parentum curam eludunt.

Adolescens honesto natus loco, cum à paren-
te heretico ad nostros accedere prohibitus es-
set, & à multis obseruaretur, rustico vestitu
ad nos venit, et procurato sacris mysterijs ani-
mo cuius rei causa venerat, confestim domum
reuertit. Alius summo loco natus, ex no-
stra disciplina domum regressus, à Lutherana-
nis concionatoribus iussu patris circumstati-
tur, à quibus cum acerrime oppugnaretur, tã-
ta animi præsentia eorum commenta refuta-
uit, vt et ipsis imponeret, & patri suæ religio-
nis expugnandæ spem omnem adimeret. Haud
ita multo post patri mortuo ipse successit atq;
in omni sua ditione catholicam religionem pro-
pagare, ac fauere institit. Ab eo Natales
Christi ferias vnus è nostris sacerdotibus euo-
catus triginta homines de totius vitæ pecca-
tis confitentes audiuit (vt ex eo coniectura
fiat cæterorum) eosq; & cælesti pane, & præ-
ceptis salutaribus pavit. Alius nostræ item
disciplinæ alumnus domi suæ nobilissimus ab
eodem illo ad sacra mysteria inuitatus ægre
scilicet impetrauit a parente Lutherano eundem

potestatem, Qui veritus ne filius apud illum
 (id quod erat futurum) Catholicorum sacra-
 menta perciperet, Præfectum aulae suæ comi-
 tem illi & custodem adiunxit, eique magno-
 pere mandavit, vt omnes templorum, ac sa-
 crariorum aditus diligenter obseruaret, om-
 ninoque prouideret, vt nullâ adolescens ha-
 beret Catholicae confessionis, communionisue
 facultatem. Ceterum vt ad locum ventum
 est, adolescens cum sacerdote nostro congres-
 sus ab eo in domesticos hortos deducitur, ibiq;
 cum illo solo inambulans de peccatis confite-
 tur. Sub confessionem vnâ cum oppidi domi-
 no in secretum conclaue introducitur, & di-
 ligenti illo custode templi aditus obseruante,
 in abdito sacrario domus diuinorum sacramen-
 torum fit particeps. Ita eluso custode ac pa-
 rente, lætus domum reuertitur. Dynasta qui-
 dam Caluini peste contactus, cum in grauem
 morbum incidisset, sacerdotem nostrum acci-
 nit, quem vt appropinquare cognouit, & si
 admodum æger, continere se se non potuit, quin
 lecto desiliret, & occurreret venienti. Quem
 cum in limine offendisset, amplexans in cubi-
 culum ipse deduxit: eiusq; sacerdotis opera, &
 erroribus animum, & peccatis exoluit, sta-
 timq; salus animi in corpus redundauit. Pau-
 cis intermissis diebus, plane conualuit, ac-
 cessit in cumulum lætitiæ, quod per eos dies
 arces amplissimas duas ex Turcis recepit. est
 etiam

etiam his locis Dynasta, & genere, & opibus
 clarus, qui olim nostrorum conuictor Viennę
 fuit. Is, vt est egregie Catholicus, vnum ali-
 quem e nostris sacerdotibus postulauit, qui
 paganos populares suos Cathedismo erudi-
 ret. pagi erant omnino sexdecim, quibus in
 pagis ex quo tempore Lutherana pestis ea loca
 corripuit, nunquam Catholicus concionator
 auditus, nulla diuina sacramenta rite admini-
 strata fuerant. Itaq; noster sacerdos eo profe-
 ctus pagorū Domino omnia ad eius arbitriū
 gerente, multa cōstituit incolis salutaria; Gre-
 gorianū Calendariū, vetere abrogato, introdu-
 xit, Lutheranum Parochū eiecit, sacrā adem
 contaminatā abhereticis expiauit, aras pictis
 tabulis, & sacris vestibus ornādas, locupletan-
 dasq; curauit. Et simul concionibus habitis nō
 nullos a prauis opinionibus abduxit, pluri-
 mos ad suorū scelerū confessionē pellexit. Qui-
 bus rebus Dynasta permotus agitare cōpit de
 nostroru domicilio cum satis copioso vectigali
 in suis finibus collocando. Per idem tempus
 Thurocienses socij magnum periculum adie-
 runt amittendi vectigalia Præposituræ, quib-
 us Collegium sustineretur. Thurociensis Præ-
 positura olim societati nostræ in Vngaria à re-
 ge attributa hoc anno in regni Vn-
 garici concilio in disceptationem vocata est.
 Ter septemdecim comitatum legati postula-
 runt, vt Præposituræ eius vectigalibus Vn-

garici milites alerentur. Quo propior periculum res fuit, hoc magis diuina benignitas extitit. repudiatis legatorum postulatis Prepositura societati est à concilio confirmata. Chomotouiensium sociorum, & labor, & fructus maior quam pro numero fuit; vel ex eo intelligi potest, quod amplius sexcentos, & sexaginta ab hæreticis ad Catholicos traduxerunt. Magnus sanè adolescentium numerus ad nostras scholas in disciplinam cōuenit; eorum studia eleganti Dialogo sunt excitata, quem Dialogum cum alijs illustres viri, ac Dynasta per multi sua præsentia cohonestarunt; in verò ipse collegij fundator, qui preciosissimas nobis vestes ad choragium donauit. Collegij forma egregia est ac per ampla; eius bona pars hoc anno edificata. Fundatoris rogatu, quadraginta horarum supplicatio pro victoria Cesaris de Turcis habita, & summa oppidanorum, rusticanorumq; frequentia peracta, quod eo magis mirandum fuit, quod omni populo decem in partes distributo quaternas singuli horas supplicarent, cum quater per omnes supplicatio in orbem irer. Prima hora seruatus, & magistratus cum Principe supplicationi operam dederunt; tanta fuit Principis modestia, vt cum sibi maxime incommoda ad supplicandum horæ obuissent, tamē nihil sua causa commutari voluerit, atque ipse cæteris diligentia, et assiduitate exēplo fuerit.

Sedes

Sedes Vratislaviensis, &
Transilvana.

ET in Sede Vratislaviensi suus laboris fructus constitit. Cōuersi sunt ad auitam religionem xx. nonnulli dubij confirmati. Mulier vna à desperatione salutis ad spem reuocata. Hæreticus ob homicidium supplicio afficiendus sacerdotis nostri opera, ad sanitatem mentis redijt, & quamquã diabolus eum spe libertatis, magnisq; præmijs, & pollicitationibus sæpenumero hortabatur, vt se illi deuoueret, maluit salua religione admissum scelus suo sanguine luere, quã fide prodita, Dæmonis beneficio viuere. Cum Episcopus tota Silesia quadraginta horarum supplicationem aduersus Turcici belli terrorem fieri iussisset, eaq; res Vratislaviæ planè noua esset, & nunquam memoria hominum visa, itum est ad nos vt supplicationis rationem præscriberemus, ea à nobis præscripta ratio est, quam omnes probarent. Itaque peracta est supplicatio in templo maximo incredibili piorum religione atq; concursu, vt omnes mirarentur tantum Catholicorum in medio nationis prauæ reperiri. Atq; illam nostram supplicandi rationem ad reliquas Silesiæ vrbes, atq; oppida circummitti placuit. vt in re noua haberent quod sequerentur. Nec frustra tot locis supplicatio-

nes ad diuinum numen placandum, conciliandumq; sunt habitæ; numquam antea Vngari atque Germani cum Turcis pluribus secundis prælijs contenderunt, vt appareret non tã humana, quam diuina ope rem geri.

In Transyluania quoque diligenter elaboratum est, & satis copiosus fructus ex syluofceni illa regione percèptus. Albæ Iuliæ duo è nostris, non modo conciones ad Principem, ac populum habuerunt; sed etiam in summa Catholicorum sacerdotum penuriã, omnia Parochorum munera obierunt, amplius quadraginta ad auitam religionem reduxerunt, ad Angelum loci Præsidi sacram, ubi conueniãt, Catholici excitarunt. Ad ornatum aræ præter alia sex candelabra argentea præclare faciendã curarunt. Tecta item Cœnobij S. Michaëlis (quod cœnobium vna cum rure per amano societati fuerat attributum) restituerunt. Cum Turca bellum in Vngaria Christianis indixisset, Princeps super ea re sacerdotem vnu è nostris Romam ad Pontificem, inde ad Cæsarem allegauit, ut aduersus communem hostem communi consilio res gereretur Fenesini. (Transyluanie id oppidum est) vnus sacerdos è nostris quinq; & triginta ad fidem Catholicam deduxit. Mulier heretica cum sacra concioni interesset, inspectantibus omnibus à diabolis è medio abrepta, per saxa, rupes ac flumina, ab eo loco tria passuum millia, in
montis

montis iugo derelicta est cum illa crucis signo
 beluas illas abegisset. Itaque sub vespere
 domum reuersa ab hæreticis ac diabolis
 ad Catholicos confugit. nec eam sacra confes-
 sione expiatam, Diaboli amplius attigerunt.
 Cuius Agnum Dei à sacerdote nostro impetra-
 tum, cum in ignem, quo domus eius conflag-
 rabat, iniecisset, statim restinxit incendium.
 complures pueri atque adoloscetuli etiam vi-
 cenorum annorum baptismo lustrati sunt, in
 his mater vna cum filijs quinque. Porro Va-
 uaralia à Sacerdote nostro ducenti quinquaginta
 ad Catholicam fidem aggregati. Plurimi
 baptizati denum, vicenum, ac pene tricenum
 annorum. Ibidem aperto ludo litterario facile
 centum adoloscetuli ad nostram disciplinam
 se contulerunt, qui ad Catholicam religionem
 nullo negotio traducuntur.

PROVINCIA RHENANA.

PERTVS est in hac prouin-
 cia numerus sociorum trecenti
 quinquaginta. In Coloniensi
 Collegio duo de quadraginta,
 vno minus in Treuerensi. In
 probationis domo que Treuerensi collegio est

P 4 adiun-